

Stručný popis a způsob užití Logu a Traverse Board

Gentleman,

Na konci června L.P. 2012 jsem na loď La Grace přivezl instrument užívaný po několik století k měření rychlosti lodi, log (anglicky zvaný též chiplog). Přístroj se skládá z cívky otáčející se na ose se dvěma rukojeťmi, na které je navinuta šňůra o délce přibližně 200 m. Na konci šňůry je prkénko tvaru kruhového kvadrantu, uvázáno a zatíženo tak, aby po vhození do vody zaujalo vodorovnou polohu, a kladlo tak největší možný odpor proudící vodě.

Přístroj ovládá se ve třech lidech: jeden drží Log za rukojeti a nechává cívku volně protáčet. Druhý muž vhadzuje prkénko do vody a kontroluje odvíjení šňůry. Třetí muž drží třicetisekundové přesýpací hodiny.

*Po vhození prkénka do vody držíme Log za rukojeti a necháme cívku volně otáčet. Na šňůře je ve vzdálenosti asi 15 metrů od prkénka kousek červené stuhy. Vzdálenost 15 metrů od prkénka k červené stužce považuje se za dostatečnou k tomu, aby se prkénko dostatečně vzdálilo od lodi a cívka se roztočila na plnou rychlost. Po odvinutí červené stužky volá se hlasitě *JEŽ!*, na kterýžto povel otáčí se přesýpací hodiny. Při odsypávání hodin se na ně lehce poklepává, aby se písek nezachytával na stěnách banky.*

*Po odsypání hodin, to jest uplynutí 30 sekund, křičí se *STOP!* Muž kontrolující odvíjení šňůry ji na tento povel chytí, aby se dále neodvíjela. Doporučuje se používat rukavice, protože prkénko logu vyvolává na šňůru překvapivě silný tah, zvláště při rychlostech nad 5 uzlů!*

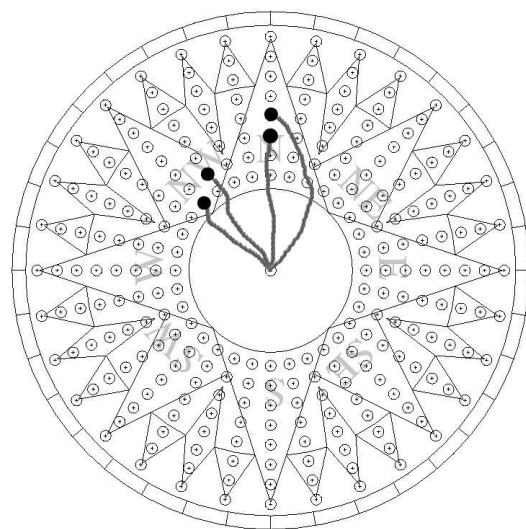
Po zastavení šňůry zjistí se rychlost lodi následujícím způsobem: na šňůře je každých 15,43 m (tj. 1 NM/120) uvázán provázek s několika uzlíky, jejichž počet odpovídá rychlosti lodi v uzlech. Každý tento interval je dále rozdělen na 8 stejných dílů (sáhů), označených kouskem bílé stužky. Šňůru vytahujeme na

palubu (a navijíme zpět na cívku) a odpočítáme počet bílých stužek až k nejbližšímu provázku s uzlíky. Rychlost lodi je pak počet uzlíků v uzlech a počet stužek v sázích. Například 5 uzlů 8 sáhů.

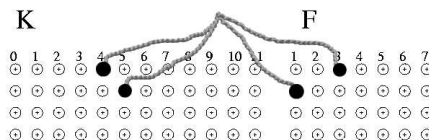
Naměřená rychlost se každou hodinu označí dvěma kuličky v otvorech v dolní části tabulky Traverse Board. Kuliček pro uzly zasune se do příslušného otvoru značeného písmenem **K** (knots) a kuliček pro sáhů do otvoru značeného **F** (fathoms). Každý řádek použije se pro jednu hodinu.

Každou půlhodinu se také zasune kuliček vyznačující kurz lodi do růžice v horní části Traverse Board. Růžice je rozdělena na 32 kompasových směrů, pro snazší orientaci jsou po jejím obvodu vyznačeny ještě kurzy v 360-ti stupňovém systému. Při vyznačování kurzu postupujeme po půlhodinách od středu růžice postupně k okrajům. Více než slova snad napoví následující schema.

Lod' plula první hodinu hlídky rychlostí 4 uzly a 3 sáhů, a druhou hodinu hlídky rychlostí 5 uzlů a 1 sáh. Během první půlhodiny hlídky plula kurzem NW, během druhé půlhodiny plula kurzem NWbyN, a během třetí a čtvrté půlhodiny hlídky plula kurzem N.

Po skončení hlídky se zaznamenané kurzy a rychlosti přepíší do lodního deníku, kuličky vytáhnou se z otvorů, a Traverse Board je takto připravena pro další hlídku.

Přeji Vám zdar a zdravím srdečně a s obdivem.

Petr Scheirich

~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~